

ПІДСЕКЦІЯ 2.

Алавацька Олена Василівна,

*студентка 4 курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Науковий керівник: асистент Фасій Б.В.

ТРАНСПЛАНТОЛОГІЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Трансплантологія є відносно новою наукою і з її виникненням перед правовою системою держави виникла низка питань, які необхідно урегулювати на державному рівні. Просте урегулювання даних правовідносин має певні складності, пов'язані з тим, що це правове явище охоплюється декількома галузями національного законодавства. Так, воно знаходиться на межі цивільного, кримінального та медичного права як спеціалізованої галузі, але найосновніше, що ці правовідносини охоплюються ще і багатьма етико-правовими та моральними питаннями.

Це правове явище є новелою в національному праві, разом з цим дуже дискусійним, тому воно освідчувалось як і зарубіжними науковцями, так і вітчизняними представниками правової науки.

На сьогоднішній день в Україні прийнята низка законодавчих актів, найважливішим серед яких – Закон України «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людини» від 16 липня 1999 року, відповідно до якого: трансплантація – спеціальний метод лікування, що полягає в пересадці реципієнту органа або іншого анатомічного матеріалу, взятих у людини чи у тварини.

Вважаю, що громадськість така заінтересована цим питанням, бо гаряча постає проблема чорного ринку продажу органів, складність здійснення цього методу лікування через брак біоматеріалу. Трансплантологія пов'язана з основними правами і свободами людини, найосновніше з яких – право людини на життя, але як реалізувати це право, цей механізм у нашій країні є неурегульованим.

Поряд з зазначеним, ще зачіпається сфера права власності. Так, виходячи з загальних норм права власності, об'єктом права власності є те, що відділяється від людини, певним чином матеріалізується: донорська кров, сперма, материнське молоко, відрізане волосся. У цьому випадку, проводячи аналогію з цим твердженням, внутрішні органи теж є нашою власністю. Отже, ми можемо на власний розсуд нею розпоряджатися згідно з нормами Цивільного кодексу України.

Проте на сьогоднішній день в Україні, як і в більшості країн світу заборонений продаж органів та іншого анатомічного матеріалу взятого у людини чи тварини. В світовій практиці існують країни де немає такої заборони так, в Ірані продаж своєї нирки є законним і це регулюється державою, це допомогло значно зменшити чергу на трансплантацію, та рятує близько 1500 людей в рік. Більше того, держава ще і стимулює цей ринок, оскільки чоловіки що продали нирку ще і звільнюються від несення військової служби, бо вони вже «віддали борг» державі.

Отже, чи дозволити ринок анатомічних матеріалів, чи ні? Це найбільш актуальне питання в цій сфері. З точки зору моральних та етичних принципів, то звісно ж ні, але на сьогоднішній день кожна заборона породжує злочин і створилось в суспільстві таке явище, як «чорний ринок органів та біоматеріалів». Ця патологія суспільства породжує одні з найстрашніших кримінально карних проступків як вбивство з корисливих мотивів (подальша реалізація органів). Якщо опиратись на право власності, то людина власник свого тіла, а результат цих правовідносин – врятоване людське життя.

Закон України «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині» містить норму, відповідно до якої взяття гомотранспланта у живого донора допускається виключно у випадках, коли реципієнт і донор перебувають у шлюбі або є близькими родичами. Близькими родичами для цілей даного закону є батько, мати, син, дочка, дід, баба, онук, онука, брат, сестра, дядько, тітка, племінник, племінниця. На мою думку, це суттєво обмежує можливість хворої особи вилікуватись, якщо в неї немає близьких родичів або ж знайти їх вчасно не вдасться. У свою чергу, це можна аргументувати тим, що необхідність існування даної норми, бо за її відсутності соціально незахищені верстви населення почнуть масово продавати свої органи.

Шлях платного донорства, напевно, здатний дещо збільшити кількість виконуваних трансплантацій, проте такий підхід неприйнятний з ряду причин. Він неприпустимий, оскільки сприятиме криміналізації всієї галузі, штовхатиме певних соціально дезадаптованих людей стати донорами і, без сумніву, ні про яку соціальну рівність при такому підході говорити не доведеться. Ще комерційне донорство є аморальним, оскільки органи можуть отримати лише ті, хто в змозі заплатити за них великі гроші. «Плата за орган підриває систему донорства, засновану на альтруїзмі і гуманізмі» Р.Л. Розенталь [1].

Закон України «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людини» (ст. 18) забороняє торгівлю органами та іншими анатомічними матеріалами людини: «укладання угод, що передбачають купівлю-продаж органів або інших анатомічних матеріалів людини, за винятком кісткового мозку, забороняється». Це повинно торкатися і питань

обміну трансплантатами між лікувальними центрами і трансплантаційними співтовариствами.

На мій погляд комерціалізація донорства в Україні не є можливою, бо коли донори будуть віддавати свої органи чи тканини, вони не будуть керуватися моральними принципами, щоб врятувати життя, а за частую просто збагаченням. Але одночасно з тим для деяких видів тканин можна зняти цю заборону, наприклад для таких, що не загрожують нормальному функціонуванню людського організму. Відповідно до ст. 3 Конституції України «Людина, її життя і здоров'я, честь, гідність, недоторканність та безпека визнається в Україні найвищою соціальною цінністю». Держава повинна шукати всі правові механізми для захисту людей і інколи захищаючи одну верству населення, як хворих що потребують трансплантації, можна поставити під ризик іншу частину, що через майновий стан ризикує власним здоров'ям.

Література:

1. Стеценко С.Г., Стеценк В.Ю., Сенюта І.Я. Медичне право України : підручник. – К. : Атіка, 2010. – 208 с.

*Анісімова Анна Володимирівна, Казімирова Ольга Олегівна,
студентки 3 курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Апалькова І.С.*

РОЛЬ ТА МІСЦЕ ПЕРЕКЛАДАЧА У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

Актуальність даної теми полягає в реалізації одного з основних принципів цивільного процесу – мови судочинства, який має важливе значення для повноти здійснення прав та обов'язків учасників судового провадження. Спеціальним суб'єктом забезпечення цього права виступає перекладач, який залучається для осіб, які не володіють мовою судочинства.

Право на використання національної мови є невід'ємною частиною прав людини які закріплено в Загальній Декларації прав людини (1948 р.). У ст. 4 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України) зазначено що правосуддя здійснюється на засадах поваги до честі і гідності, рівності перед законом і судом незалежно від мовних та інших ознак усіх учасників цивільного процесу.

Згідно з положенням ст. 7 ЦПК України мова цивільного судочинства визначається ст. 14 Закону України «Про засади державної мовної політики» від 3 липня 2012 р. № 5029-VI. Відповідно до якої судочинство в Україні у